

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.10.25.
COM(2023) 667 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Az európai közigazgatási térség megerősítése (ComPact)

A minőségi közigazgatás nélkülözhetetlen¹ a jó kormányzáshoz, valamint az uniós és tagállami intézkedések eredményességéhez a gyorsan változó világban, ahol összetett gazdasági, társadalmi és technológiai és környezeti változások történnek, és többféle átmenet zajlik. A közsférának cselekvésorientáltnak kell lennie, kezelnie kell a felmerülő kihívásokat, egyúttal meg kell szilárdítania a közbizalmat. Az olyan súlyos külső sokkhatások kezelése mellett, mint a Covid19-világjárvány és Oroszország Ukrajna elleni agressziója, rendkívül fontos, hogy az EU továbbra is foglalkozzon az éghajlati és környezeti kihívásokkal, reziliens és fenntartható gazdaságokat és méltányos társadalmakat alakítson ki, elősegítse az uniós gazdaság hosszú távú versenyképességét², formálja a szolgáltatások és a munkakörnyezet digitális transzformációját, előmozdítsa a demokráciát és jelentős szerepet töltsön be a világban.

E szakpolitikai menetrend megvalósítása a minden szinten kiváló minőségű, hatékony, innovatív és reziliens tagállami közigazgatási szervekre épül. A közigazgatási szervek jól megtervezett, helyi alapú, tényadatokra támaszkodó, a digitális kornak megfelelő és időálló nemzeti intézkedésekké alakítják át az uniós szakpolitikákat és jogszabályokat. E szervek a klímasemlegességre való törekvés és a 2030-ig tartó időszakra szóló fenntarthatósági menetrend szempontjából alapvetően fontos szakpolitikákat dolgoznak ki és hajtanak végre. Kulcsszerepet játszanak az EU-nak a digitális kor kihívásaira való felkészítésében oly módon, hogy zavartalan, biztonságos és interoperábilis digitális közszolgáltatásokat biztosítanak a teljes mértékben működő egységes piac számára, gondoskodnak a digitális készségek elterjedéséről a társadalomban, előmozdítják a kialakulóban lévő technológiák bevezetését, valamint megerősítik használatuk elszámoltathatóságát és nyilvános felügyeletét. A közigazgatás, a magánszektor, a szociális partnerek és az oktatási intézmények a jövőben szükségessé váló készségek előmozdítása révén formálják a munkaerő és a vállalkozások versenyképességét³.

A központi, regionális és helyi szintű közigazgatási szervek felelősek az uniós és nemzeti költségvetésekkel való hatékony és fenntartható gazdálkodás biztosításáért. Állami forrásokat és bevételeket hajtanak be, és közvetlenül hajtják végre az uniós költségvetés mintegy egyharmadát, beleértve a kohéziós alapokat, a Next Generation EU-t és annak központi elemét, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt. A közigazgatási szervek alapvető szerepet játszanak a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek szerinti reformok és beruházások, valamint a kohéziós alapok hatékony felhasználását alátámasztó regionális fejlesztési stratégiák kidolgozásában és végrehajtásában. A közigazgatási szervek irányítják a közsférát, amely az EU GDP-jének 51,5 %-át teszi ki⁴, az uniós munkaerő mintegy 21 %-át foglalkoztatja⁵, az EU teljes bruttó hozzáadott értékének 19,8 %-át adja⁶, továbbá évente mintegy 670 milliárd euró értékű piacot teremt építési beruházásra és árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződések révén⁷.

¹ Európai Bizottság, [2021. évi stratégiai előrejelzési jelentés](#).

² COM (2023) 168 final – [Az EU hosszú távú versenyképessége:előretekintés a 2030 utáni időszakra](#).

³ COM (2020) 274 final, [A fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program](#).

⁴ Az [Eurostat](#) adatai (2021).

⁵ Ez magában foglalja a közigazgatásra, a védelemre, a kötelező társadalombiztosításra, az oktatásra és az egészségügyre vonatkozó uniós [munkaerő-felmérésből](#) származó adatokat (2022).

⁶ Az [Eurostat](#) adatai (2020).

⁷ Ez az ábra az Európai Unió Hivatalos Lapjának Kiegészítésében (S sorozat) közzétett, egy bizonyos szerződési értéket meghaladó közbeszerzési hirdetményekre vonatkozik: <https://simap.ted.europa.eu/web/simap/european-public-procurement>.

A közigazgatási szervek kulcsszerepet játszanak a régiókon átívelő növekedés előmozdításában⁸. A regionális és helyi szintű közintézmények jó minősége képezi a helyi alapú politikák, a regionális versenyképesség és a beruházási vonzerő egyik előfeltételét⁹. Ez fontos a fejlődési csapdák elkerüléséhez, különösen a kevésbé fejlett és az átmeneti régiókban.

A közigazgatás szervek nélkülözhetetlenek a demokratikus kormányzáshoz és a jogállamiság fenntartásához. A közigazgatási szerveknek meg kell őrizniük és javítaniuk kell a közbizalmat, valamint a feddhetetlenséget, az átláthatóságot, az elszámoltathatóság magas szintű normái, továbbá a korrupció megelőzése és az ellene folytatott küzdelem¹⁰ révén fenn kell tartaniuk a demokráciát¹¹. E szervek biztosítják a részvételen alapuló szakpolitikai döntéshozatalt, a szolgáltatások minőségét, inkluzivitását és közelségét¹², a rendelkezésre álló legjobb tudományos ismereteket alkalmazó szabályozási rendszereket, ideértve a mesterséges intelligencia és más digitális technológiák etikus alkalmazását is, egyúttal pedig megőrzik az államháztartás fenntarthatóságát. A jól működő közigazgatási szervek a fennmaradó akadályok felszámolásával, az adminisztratív teher csökkentésével, az egységes piac működésének elmélyítésével és a négy alapvető piaci szabadság alkalmazásával az emberek és a vállalkozások igényeit szolgálják, különös figyelmet fordítva a legkiszolgáltatottabbakra.

A tagállami közigazgatások minőségi előírásai referenciaként szolgálnak a bővítési országok számára is, amelyek hozzáigazítják jogszabályaikat és gyakorlataikat az EU jogszabályaihoz és gyakorlataihoz; emellett hasonló kihívásokkal küzdenek, mint az EU, például a kettős átállással és a demográfiai változásokkal. A minőségi közigazgatás már most is a csatlakozás „alapvető” kritériuma, amint a jogállamiság is.

Az egész EU-ban javítani kell a kormányzati hatékonyságot¹³. A közigazgatási szerveknek általában sikerült fenntartaniuk a kritikus funkciókat a Covid19-válság idején¹⁴, de a válság reflektorfénybe helyezte a digitális felkészültség hiányosságait, a stratégiai tervezés és válságkezelési képességek terén mutatkozó következetlenségeket. A szolgáltatások és a szakpolitikai döntéshozatal minősége tekintetében továbbra is jelentős különbségek tapasztalhatók a tagállamok között¹⁵. Az európai szemeszter keretében – különösen az országjelentések közigazgatásra vonatkozó külön mellékletében – a Bizottság egyre inkább a közigazgatás minőségére összpontosítja figyelmét.

Az uniós szakpolitika jobb végrehajtása és az igazgatási teljesítmény javítása évente több milliárd euró megtakarítást eredményezhetne az uniós adózók és vállalkozások számára. A tagállamok igazgatási teljesítményük javítása révén évente 64,2 milliárd eurót takaríthatnának meg. A vállalkozások uniós szinten évente 2,2 milliárd eurót takaríthatnának meg, ha a vállalkozás

⁸ Európai Bizottság, [Nyolcadik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról](#).

⁹ COM (2023) 32 final – [Az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázása](#).

¹⁰ [Korrupcióellenes csomag](#).

¹¹ [Az európai demokráciáról szóló cselekvési terv](#).

¹² Például a megújuló energiaforrások és a nettó zero kibocsátású projektek engedélyezésére szolgáló egyablakos ügyintézési rendszer révén. COM (2023) 62 final, [A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora](#).

¹³ Világbank, Kormányzathatékonysági index.

¹⁴ OECD (2023), [More resilient public administrations after COVID-19](#) (Reziliensebb közigazgatás a Covid19 után). Jelentés a Technikai Támogatási Eszköz „A közigazgatás rezilienciájának a Covid19-válságot követő megerősítése a 2020. évi közös értékelési keret (CAF) segítségével” elnevezésű projektjéről.

¹⁵ Uniós egységes piaci eredménytábla, A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő uniós mutató, OECD szabályozáspolitikai kitekintés.

létrehozásához szükséges igazgatási eljárások és költségek felzárkóznának a legjobban teljesítő tagállamokéihoz¹⁶. Egy közelmúltbeli Eurobarométer felmérésben¹⁷ az európaiak hangot adtak azon elvárásuknak, hogy a közigazgatás átláthatóbbá és kevésbé bürokratikusvá váljon (48 %), gyorsabban nyújtson szolgáltatásokat (47 %), és kerüljön közelebb az emberekhez. A válaszadók emellett úgy látják, hogy a Bizottság elősegíti a válságokra való jobb reagálást, és fontos szerepet játszik az együttműködésben és a közigazgatási szervek hatékonyságának és eredményességének növelésére irányuló tudáscserében.

A közigazgatási szerveknek fel kell készülniük a változásokra, amellett, hogy reagálnak azokra¹⁸. Ennek érdekében meg kell erősíteniük az összkormányzati tervezésre való képességüket, munkamódszereiket a gyors technológiai változásokhoz kell igazítaniuk, valamint folyamatosan felül kell vizsgálniuk és meg kell újítaniuk a politikai döntéshozatalt¹⁹ és a polgárközpontú szolgáltatásnyújtást. Ugyanakkor a többéves költségvetés vagy az uniós strukturális és kohéziós alapok programozása keretében folyamatban lévő stratégiai tervezés mellett a közigazgatási szerveknek a tudományos körökkel, a kutatókkal és a témával foglalkozó agytrösztökkel együttműködve elő kell mozdítaniuk az előretekintő tevékenységeket és képességeket, például a stratégiai előrejelzést.

A közigazgatási szervek egyre nagyobb nehézségekkel szembesülnek a szakmailag felkészült és stabil munkaerő biztosítása terén²⁰. A közigazgatást csak minden hetedik európai tartja vonzó munkaadónak²¹. A kevésbé fejlett, gyéren lakott térségek regionális és helyi közigazgatási szervek még több akadályba ütköznek a tehetségek vonzása terén. A demográfiai adatok azt mutatják, hogy a népesség elöregedése több tagállamban is ahhoz vezet, hogy nagyszámú közszolgálati alkalmazott vonul majd nyugdíjba az elkövetkező 10 évben. A különleges követelmények és a hosszadalmas munkaerő-felvételi idők miatt fennáll annak a komoly kockázata, hogy a közigazgatások nem tudják biztosítani a folytonosságot, a stabilitást, az alkalmazkodóképességet és a jó teljesítményt. A felnőttkori tanulás néhány tagállamban nem igazán elterjedt, ami korlátozza azt a készségbázist, amelyből a közigazgatások meríthetnek²². Emellett a szakértelem kiszervezése általában csökkenti a közigazgatási szervek azon képességét, hogy olyan tapasztalatokat szerezzenek és gyűjtsenek, amelyek képessé teszik őket összetettebb feladatok kezelésére.

A fenti kihívásokat felismerve a Bizottság eszközök széles körét alkalmazza a tagállamok igazgatási átalakításának támogatására²³. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz számos olyan reformot és beruházást támogat, amelyek minden szinten javítják a közszolgáltatások

¹⁶ Európai Bizottság, Jelentés a közigazgatás alulteljesítésének költségeiről. Megjelenés alatt.

¹⁷ Eurobarométer 523. tematikus felmérés: [Az európaiak reformszükségletekkel kapcsolatos nézeteinek megértése](#) (2023. április).

¹⁸ Az OECD Horizont Európa által támogatott, [a közsférabeli innovációt vizsgáló megfigyelőközpont \(OPSI\)](#) iránymutatást és testre szabott tanácsadást nyújt arra vonatkozóan, hogy a kormányok hogyan támogathatják az innovációt, beleértve az előretekintő innovációs megközelítéseket is.

¹⁹ Európai Bizottság, SWD (2022) 346, [Supporting and connecting policymaking in the Member States with scientific research](#) (A tagállami szakpolitikai döntéshozatal támogatása és összekapcsolása a tudományos kutatással).

²⁰ OECD (2023), [Strengthening the attractiveness of the public service in France: Towards a territorial approach](#) (A közszolgálat vonzerejének erősítése Franciaországban: a területi megközelítés felé.)

²¹ Lásd a 17. lábjegyzetet (Eurobarométer).

²² Az európai oktatási térség fókusztemája. [A Tanács állásfoglalása az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről \(2021–2030\) \(2021/C 66/01\).](#)

²³ Európai Parlament (2016), [A közsféra reformja: hogyan fordítják az uniós költségvetést ennek ösztönzésére?](#).

minőségét és hozzáférhetőségét²⁴. A Technikai Támogatási Eszköz²⁵ a reformok széles körének megtervezéséhez és végrehajtásához biztosít szakértelmet. Emellett a Bizottság ország- és tematikus elemzésekkel, kapacitásépítéssel, iránymutatással és a tapasztalatcsere megkönnyítésével segíti a tagállamokat²⁶. A Bizottság technikai segítségnyújtási és információcsere-eszköze²⁷ kiterjesztette a tagállamok közigazgatási szerveire az uniós jogszabályok alkalmazásához és végrehajtásához, valamint az uniós bevált módszerek megosztásához nyújtott támogatást.

A Bizottság folyamatosan együttműködik a hasonló igazgatási szervekkel, nevezetesen két egymást kiegészítő hálózat, a közigazgatással foglalkozó szakértői csoport²⁸ és az Európai Közigazgatási Hálózat (EUPAN)²⁹ keretében, amelyek célja az **ismeretek és a gyakorlatok megosztása**. Ezt az együttműködést a szakértői csoport rendszeres üléseivel és a gyakoribb nem hivatalos miniszteri ülésekkel erősítették meg, amelyek előkészítették a közigazgatás előtt álló közös kihívásokkal kapcsolatos következtetések levonását, konkrétan a lisszaboni nem hivatalos miniszteri ülés³⁰ következtetéseit és a Strasbourgi Nyilatkozatot³¹. Az eszmecserék több kulcsterületet érintenek, például a közigazgatási szervek általános vonzerejének növelését és modern munkáltatókként való imázsépítésüket, a digitális és a zöld átállást, a közigazgatás kapacitásának fejlesztését minden szinten, illetve a Technikai Támogatási Eszköz, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós vagy nemzeti finanszírozású programok keretében végrehajtott projektek közötti szinergiák előmozdítását.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a közigazgatási reformokhoz és beruházásokhoz nyújtott támogatás

Számos helyreállítási és rezilienciaépítési tervben kiemelt helyen szerepel a közigazgatás korszerűsítése, amelynek becsült költségvetése 1, 1,8 milliárd euró. A kiemelt reformok és beruházások közé tartozik többek között a közigazgatás digitalizációja, a kiberbiztonság (Bulgária, Csehország, Spanyolország, Franciaország, Görögország, Olaszország, Litvánia, Lengyelország, Románia, Szlovénia, Szlovákia), az igazságszolgáltatási rendszerek és a jogalkotási folyamat minősége (Bulgária, Görögország, Spanyolország, Ciprus, Csehország, Horvátország, Lettország, Olaszország, Málta, Szlovákia, Románia, Szlovénia), a korrupció elleni küzdelem és a visszaélést bejelentő személyek védelme (Észtország, Görögország, Ciprus, Horvátország, Spanyolország, Finnország, Luxemburg, Lettország, Románia, Szlovákia).

Az uniós programok (köztük a Technikai Támogatási Eszköz) tapasztalatai, valamint az EUPAN keretében tartott nem hivatalos miniszteri ülések következtetései és a Strasbourgi Nyilatkozat azt jelzik, hogy a tagállamok szélesebb körű és mélyebb együttműködést kívánnak folytatni egymással és a Bizottsággal. A Bizottság ezért ebben a közleményben egy

²⁴ [Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla.](#)

²⁵ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2021/240 rendelete \(2021. február 10.\) a Technikai Támogatási Eszköz létrehozásáról.](#)

²⁶ Európai Bizottság, SWD (2021) 101, [Az uniós tagállamok közigazgatásainak támogatása a reformok végrehajtásában és a jövőre való felkészülésben.](#)

²⁷ [TAIEX.](#)

²⁸ Európai Bizottság, C(2021) 9535 final, [Setting up the group of experts on public administration and governance](#) (A közigazgatással és kormányzással foglalkozó szakértői csoport létrehozása).

²⁹ [EUPAN – Európai Közigazgatási Hálózat.](#)

³⁰ [Az uniós közigazgatási miniszterek nem hivatalos ülése \(2021\).](#)

³¹ [Strasbourgi Nyilatkozat az európai közigazgatások közös értékeiről és kihívásairól \(2022\).](#)

sor intézkedést (a továbbiakban: intézkedéscsomag) javasol, hogy hatékonyabb segítséget nyújtson a tagállamok közigazgatásainak ahhoz, hogy a közös közigazgatási elveknek megfelelően felkészüljenek a jelenlegi reformigényekre és a jövőbeli tendenciák előrejelzésére.

Az európai közigazgatási térség fejlesztése

Intézményi szerkezetük és jogi hagyományaik sokfélesége ellenére a tagállamok közigazgatásainak közösek az értékei és a feladatai, és a jó igazgatás közös értelmezését³² vallják, így **európai közigazgatási térséget**³³ alkotnak.

A közigazgatás minőségét a következő **közös átfogó elvek**³⁴ biztosítják:

- stratégiai jövőkép és vezetés, amely biztosítja a kapacitást, a rezilienciát és a tartós közbizalmat,
- koherens, előrelátó, tényadatokra támaszkodó, részvételen alapuló, a digitális kornak megfelelő és inkluzív szakpolitikai döntéshozatal,
- pártatlan, professzionális, érdemeken alapuló, együttműködő és hatékony közszolgálat, amely jó munkakörülmények között végzi a tevékenységét,
- magas színvonalú, innovatív, emberközpontú és hozzáférhető közszolgáltatások,
- szubszidiaritás, koordináció, elszámoltathatóság, a közigazgatás nyitottsága, feddhetetlenség és a közigazgatási folyamatok felügyelete,
- rendezett és fenntartható államháztartás, amelyet integrált és átfogó eredményszemléletű államháztartási számviteli rendszerek támasztanak alá.

A Bizottság az intézkedéscsomaggal az európai közigazgatási térség megszilárdítását kívánja elérni oly módon, hogy előmozdítja az említett elvek érvényesülését és megerősíti a tagállamok közigazgatásának korszerűsítéséhez nyújtott támogatását. Az intézkedéscsomag tiszteletben tartja és változatlanul hagyja a tagállamok hatáskörét és sajátos jellemzőit. Az intézkedéseket a meglévő uniós finanszírozási mechanizmusok keretén belül és a meglévő együttműködési hálózatokon keresztül fogják finanszírozni. Az intézkedéscsomag a lehető legjobban hasznosítja az uniós programok – többek között a Technikai Támogatási Eszköz – révén felgyülemlett tapasztalatokat, valamint az Európai Bizottság közigazgatással és kormányzással foglalkozó szakértői csoportjának és az EUPAN-nak a keretében jelenleg zajló eszmecseréket, és minden szinten új és jobb lehetőségeket kínál a tagállami közigazgatási szervek számára az együttműködésre és az egymástól való tanulásra. Az intézkedéscsomag emellett részletesen ismerteti a Bizottság humánerőforrás-, digitális és saját környezetbarátabbá tételére vonatkozó stratégiáinak alkalmazása révén szerzett tapasztalatait³⁵.

³² A Svéd Közigazgatási Ügynökség által az EUPAN-on belül készített tanulmány (2023), [Good administration in European countries](#) (Jó igazgatás az európai országokban).

³³ A tagállamok közigazgatási gyakorlatainak közös értékeken és elveken alapuló közös működési normák és megközelítések irányába történő növekvő konvergenciáját leíró kifejezés.

³⁴ A közigazgatás elvei alapján, [SIGMA](#) (EU-OECD együttműködés). Soron következő, 2023. évi felülvizsgált változat.

³⁵ Európai Bizottság, C(2022) 2229 final, [A Bizottság új humánerőforrás-stratégiája](#); C(2022) 4388 final, [Az Európai Bizottság digitális stratégiája](#); C(2022) 2230 final, [A Bizottság környezetbarátabbá tétele](#).

Az intézkedéscsomag választ jelent a tagállamok³⁶, az Európai Parlament³⁷ és a Régiók Bizottsága³⁸ azon felhívásaira, hogy a Bizottság mozdítsa elő az együttműködést és a szakpolitikai párbeszédet, valamint segítse elő a központi, regionális és helyi szintű európai közigazgatási szervek kapacitásának és minőségének javítását.

Az intézkedéscsomag emellett segíteni fogja az uniós bővítési országokat a jobb közigazgatás kiépítése felé vezető úton, lehetőséget nyújtva számukra, hogy jobban bekapcsolódjanak a tapasztalatcserébe és az egymástól való tanulásba. Ez a bővítési országok Technikai Támogatási Eszközhöz való hozzáféréseinek megkönnyítésével is megvalósítható.

Gyorsított integráció: a bővítési országok megfigyelőként való részvétele a Technikai Támogatási Eszköz projektjeiben

A szakszerű és jól működő közigazgatás kialakítása az uniós csatlakozás egyik alapvető kritériuma. A „gyorsított integrációra” irányuló kezdeményezés keretében az uniós bővítési országok ma már több olyan tagállami projektben is részt vehetnek, amelyek során együtt kezelik a közös problémákat. Albánia például megfigyelőként vesz részt egy Portugáliával, Spanyolországgal és Hollandiával közös projektben, amelynek célja a *civil társadalmi szerepvállalás javítása és a kialakulóban lévő technológiák* jobb kezelése. Bosznia-Hercegovina és Moldova megfigyelőként vesz részt egy Észtországgal közös, *a stratégiai és fenntartható közbeszerzési politikával* kapcsolatos projektben.

Az intézkedéscsomag három pillérből áll:

- **1. pillér: A közigazgatási készségfejlesztési program**

A közigazgatási szervek valamennyi szintje közötti együttműködés előmozdítása annak elősegítése érdekében, hogy a jelenlegi és várható kihívásoknak megfelelően fejlesszék a munkaerejüket.

- **2. pillér: Az Európa digitális évtizedét szolgáló kapacitás**

A közigazgatás szervek digitális átállási képességének megerősítése.

- **3. pillér: A zöld átállásban vállalt vezető szerep betöltésére való képesség**

A közigazgatási szervek azon képességének megerősítése, hogy vezető szerepet töltsenek be a zöld átállásban és rezilienciát építsenek ki.

1. pillér: A közigazgatási készségfejlesztési program

A munkaerőpiacok strukturális átalakulásokon mennek keresztül, különösen a demográfiai változások³⁹ és a kettős átállás miatt. Ennek alapján a közigazgatási szerveknek erőteljes versenyben kell részt venniük a tehetséges munkaerőért, különösen azokon a területeken, ahol új készségekre, ismeretekre és kompetenciákra van szükség. A digitális átálláshoz a

³⁶ Lásd a 31. lábjegyzetet (Strasbourg Nyilatkozat).

³⁷ Európai Parlament (2019), [Az uniós költségvetés közzsféra reformjára való felhasználásának értékelése](#).

³⁸ A Régiók Bizottsága (2019), [A helyi és regionális önkormányzatok igazgatási kapacitásainak javítása a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó beruházások és strukturális reformok megerősítése érdekében](#).

³⁹ Európai Bizottság, COM(2023) 577 final, [Demográfiai változások Európában: a cselekvés eszköztára](#).

köztisztviselők felnőttoktatási tevékenységekben való részvételének jelentős növelésére⁴⁰, valamint a munkafolyamatok újragondolására is szükség van az automatizálásban, az adatokban és az interoperabilitásban rejlő lehetőségek kiaknázása érdekében. Ennek során mérlegelni kell, milyen új módok kínálóznak a magánszektorral, különösen az induló innovatív vállalkozásokkal és a kkv-kkal való együttműködésre⁴¹. A zöld átállásban való vezető szerep multidiszciplináris szakpolitikai döntéshozatali megközelítést, valamint a közigazgatás valamennyi szintjén szilárd koordinációs és tervezési képességeket és fejlett kommunikációs készségeket igényel. A munkaerővel szembeni változó igények és követelmények, valamint a munkahelyek fejlődése célzott intézkedéseket tesz szükségessé a vonzó munkakörnyezet megteremtése érdekében. A szociális partnerekkel mind központi, mind regionális szinten folytatott párbeszéd hozzájárul az e sokrétű kihívások kezelését támogató környezet megteremtéséhez.

A közigazgatási készségfejlesztési program támogatni fogja a tagállamok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy reziliens, vonzó, átlátható és jól működő közigazgatási szerveket alakítsanak ki úgy, hogy a munkaerő továbbképzésére és átképzésére szolgáló eszközök széles skáláját biztosítsák a számukra. A program kiegészíti a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek keretében végrehajtott intézkedéseket, így a közszolgáltatási szervek digitalizálását gyakran digitális továbbképzés követi, többek között az adatelemzéssel, a mesterséges intelligenciával és a kiberbiztonsággal kapcsolatos készségek javítása érdekében. Egyes helyreállítási és rezilienciaépítési tervek olyan reformokat tartalmaznak, amelyek célja kompetenciaközpontok létrehozása a köztisztviselők számára és a közigazgatási szervek humánerőforrás-gazdálkodásának javítása.

Az e pillérhez tartozó intézkedések az uniós készségfejlesztési programot és a készségek európai éve keretébe tartozó intézkedéseket fogják megvalósítani, és összhangban állnak azokkal. Ezek az intézkedések hozzájárulhatnak a nemzeti célok eléréséhez, valamint annak a 2030-ra kitűzött kiemelt uniós célnak a megvalósításához, hogy évente a felnőttek **legalább 60 %-a** részt vegyen valamilyen képzésben⁴². Az e pillérhez tartozó intézkedéseket elsősorban a Technikai Támogatási Eszköz keretében fogják végrehajtani. A Bizottság a közigazgatással és kormányzással foglalkozó szakértői csoportban, az EUPAN hálózatban, a közigazgatási intézetek és felsőoktatási intézmények vezetői hálózata (DISPA) és az Európai Közigazgatási Iskola keretében a hasonló igazgatási szervekkel folytatott együttműködést is ki fogja aknázni. Más releváns uniós és nemzetközi hálózatokat és szerveket is bevon majd.

⁴⁰ Eurostat, [Labour Force Survey 2021](#) (2021. évi munkaerő-felmérés).

⁴¹ Lásd például az [európai GovTech platformot](#).

⁴² [A Bizottság üdvözli a szociális szempontból erősebb Európa 2030-ig történő megteremtésére irányuló tagállami célkitűzéseket](#).

1. Közigazgatási együttműködési csereprogram (PACE)

A tagállamok szorgalmazták „a közalkalmazottak fokozott mobilitását Európában”⁴³, ösztönözve a közigazgatási szervek közötti együttműködést és a gyakorlatközösségek létrehozását. Már számos uniós eszköz támogatja az ágazati tapasztalatcserét és az egymástól való tanulást⁴⁴.

A tagállamok közigazgatási szervei közötti tapasztalatcsere, valamint az ismeretek és a bevált módszerek megosztásának további előmozdítása érdekében a Bizottság készen áll arra, hogy fokozza és tovább erősítse a PACE-nek nyújtott támogatását. Ez utóbbi pozitív tapasztalatokra, azaz a tagállamok és a Bizottság által 2021-ben létrehozott, a középvezetőknek szóló kísérleti csereprogramra épül, amely a portugál elnökség alatt tartandó EUPAN nem hivatalos miniszteri ülés eredménye⁴⁵. Ezek a keresletvezérelt alapon működő tapasztalatcserek támogatják a közigazgatási szervek sajátos szervezeti igényeit, például reformok végrehajtását, szakpolitikai kezdeményezések kidolgozását vagy új vezetési megközelítések bevezetését, és hozzájárulnak az európai köztisztviselői közösség létrehozásához.

A tagállamok közigazgatási szervei közötti tapasztalatcsere

A Technikai Támogatási Eszköz 2023. évi PACE kiemelt kezdeményezése⁴⁶ keretében több mint 300 köztisztviselő vesz részt a TAIEX által elősegített több mint 70 tervezett tapasztalatcserében. 18 tagállam vesz részt az új munkamódszerekkel, a zöld szakpolitikák végrehajtásával, a közigazgatás digitalizációjának megerősítésével, a tehetségek vonzására és a szakmai életút alakítására vonatkozó stratégiákkal és modellekkel, a humán erőforrással kapcsolatos feladataik korszerűsítésével, valamint a vezetés, a szervezeti tanulás, az etika és a korrupció elleni küzdelem előmozdításával kapcsolatos tapasztalatcserében. A Bizottság nagymértékben támogatja és elősegíti a tudásmegosztást, és szakértői közigazgatási szervként részt vehet abban⁴⁷. A tapasztalatcserek korábbi kétoldalú projektekre épülnek, és lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy kibővítsék az együttműködést és az egymástól való tanulást.

A Bizottság:

- a Technikai Támogatási Eszköz részeként **éves tapasztalatcsere-programmá fejleszti a PACE-t**, hogy a Bizottság támogatásával és részvételével megkönnyítse az európai köztisztviselők tagállamok közötti mobilitását. A PACE közös működési keretet és megfelelő finanszírozást biztosít a célzott tapasztalatcserekhez, amelynek során a köztisztviselők meghatározott ideig egy másik közigazgatásban helyezkednek el [2024 első negyedétől].

A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy aktívan vegyenek részt a PACE-ben és más uniós szakértői tapasztalatcsereire szolgáló eszközökben azáltal, hogy rangsorolják és koordinálják az igényeket, fogadják a tapasztalatcsereire érkezőket, és visszajelzést adnak arról, hogy miként

⁴³ Lásd a 31. lábjegyzetet (Strasbourg Nyilatkozat).

⁴⁴ Olyan ágazatokban, mint a vám- és adóügy ([közös tanulási esemény program](#)), a közfoglalkoztatás ([állami foglalkoztatási szolgálatok európai hálózata](#)), az ERFA, a Kohéziós Alap és az Igazságos Átmenet Alap igazgatása ([REGIO Peer2Peer +](#)), az egységes piacra vonatkozó jogszabályok végrehajtása ([belső piaci információk rendszere](#)), az adatstratégia végrehajtása és az MI ([az európai digitális innovációs központok MI-vel foglalkozó közigazgatási munkacsoportja](#)), a kutatás és az innováció ([K+F szakpolitikai kihívásokkal foglalkozó kölcsönös tanulási programok](#)), a hivatalos kiadványok ([Hivatalos Közlönyök Európai Fóruma](#)).

⁴⁵ Lásd a 30. lábjegyzetet (a közigazgatási miniszterek nem hivatalos ülése).

⁴⁶ [A 2023. évi PACE kiemelt kezdeményezés.](#)

⁴⁷ Az igazgatási kiadásait fedező költségvetésén keresztül.

lehetne a folyamatot javítani. Emellett szélesíthetik a csereprogramokban résztvevők körét azáltal, hogy előmozdítják köztisztviselőik idegen nyelvi képzését.

2. Együttműködés a képzés és a kapacitásépítés terén

Az átképzés és a továbbképzés hatalmas feladat a közigazgatásban, tekintettel arra, hogy a tagállamok központi, regionális és helyi közigazgatási szerveinél a becslések szerint 9 millió fő, az EU-n belül a közszektorban pedig mintegy 41 millió alkalmazott dolgozik⁴⁸. A nemzeti intézmények, a közigazgatási képzési központok, illetve a szakosított képzési intézmények a legtöbb tagállamban kulcsszerepet játszanak a közpolitikák hatékonyabb irányításával kapcsolatos köztisztviselői kompetenciák és kapacitások fejlesztésében. A finanszírozásért folytatott éles verseny, a nagy munkateher és a képzési lehetőségek szűkossége együttesen gyakran veszélyezteti a képzést és a kapacitásépítést. Ráadásul az új témák sokfélesége nemzeti szinten megnehezíti az összes témakör lefedését. A nemzeti hatóságok és a Bizottság közötti megerősített együttműködés, valamint a bevált módszerekről a nemzetközi partnerekkel folytatott aktív eszmecserékre megoldást jelenthetnek e kihívások egy részére.

Az EU vámügyi képzési programja – vámigazgatási szakértői együttműködés kiépítése.

A vámügyi képzési program keretében a Bizottság és a tagállamok partnerségi megállapodásban ismerik el a konkrét vámügyi témákkal foglalkozó szakértői képzési központokat. Az érintett tagállam(ok) évente képzést nyújt(anak) más tagállamoknak, naprakészen tartja(ják) őket ezekben témákban, és együttműködik(nek) más tagállamok oktatóival és képzési szervezeti egységeivel. 2014 óta mintegy 1 000 vámtisztviselő részesült képzésben, és mintegy 130 közös tanulásra irányuló rendezvényt szerveztek.

A közigazgatási témákkal kapcsolatos e-tanulás előmozdítása valamennyi tagállami köztisztviselő számára lehetővé teszi a közvetlen hozzáférést, és az egyéni ütemű tanulást is megkönnyíti. Az uniós nyelvekre történő fordításnak köszönhetően jelentősen ki lehetne terjeszteni a képzések és anyagok célközönségét, ily módon lehetővé téve, hogy a kisebb közigazgatási szervek szélesebb körben hozzáférhessenek azokhoz.

A Bizottság már kifejlesztett e-képzési lehetőségeket, például az interoperabilitás, a digitális transzformáció, a vállalkozói készség, a pénzügyi és fenntarthatósági kompetencia, a tanulási hálózatok⁴⁹ és a gyakorlatközösségek⁵⁰ terén.

A Bizottság:

- **kiválósági központokból álló hálózatot** alakít ki, hogy Uniószerre tematikus képzést biztosítson a köztisztviselők számára. A hálózat közös képzési katalógust hoz létre, és a kiválósági központokon keresztül elősegíti a tagállamok köztisztviselőinek olyan konkrét témákban kínált képzéseket, mint a vámügy, a jogállamiság, a korrupció megelőzése és a feddhetetlenség, a zöld átállás, az innovatív közbeszerzés, a tudományos bizonyítékok felhasználása a szakpolitikai döntéshozatalban vagy a mesterséges intelligencia. Ez a modell hozzá fog járulni ahhoz, hogy EU-szerre magas színvonalú képzések szélesebb köre álljon a közigazgatási szervek rendelkezésére, továbbá elősegíti majd a képzés pénzügyi

⁴⁸ A központi, regionális és helyi szintű közigazgatás személyzetére vonatkozó becslés a nemzeti beszámolókra épül. Ez a szám nem a közigazgatás hatókörére vonatkozó harmonizált módszertanon alapul. A közszektor alkalmazottainak létszámát az uniós munkaerő-felmérésből (2022) származó Eurostat-adatok alapján számítottuk ki.

⁴⁹ Például [az uniós polgári védelmi tudáshálózat](#).

⁵⁰ Például a [közbeszerzők közösségi platformja](#).

fenntarthatóságát, egyúttal növeli a beruházások hatékonyságát. Ennek keretében a Bizottság továbbra is támogatni fogja a nemzeti képzési szervezeteket **a képzési igények felméréséhez és a köztisztviselőket célzó képzési politikáik megerősítéséhez szükséges kapacitásaik fejlesztésében** [2024 első negyedévétől],

- a tagállamok közigazgatásának **felső vezetőire összpontosító uniós közigazgatási vezetői programot** hoz létre. Egy olyan uniós szintű megközelítés, amely magában foglalja a közös tantervek kidolgozását, az egymástól való tanulást és a bevált gyakorlatok megosztását, lehetővé teszi a vezetők számára, hogy jobban felkészüljenek az összetett közszolgálati vezetői feladatokra, különösen mivel ezeknek a vezetőknek döntő szerepük van a közigazgatási reformok előmozdításában és végrehajtásában, a tehetségpotenciál kiaknázásában és az innováció ösztönzésében [2024 első negyedévétől],
- kialakítja **az EU Akadémia platformjának**⁵¹ közigazgatási szakaszát, amely olyan célzott képzéseket és programokat biztosít, melyek a horizontális, például a szakpolitikai döntéshozatalra, a polgároknak a tervezésbe való bevonására szolgáló közös alkotási és tanácskozási módszerekre, a jogállamiságra, a korrupció megelőzésére és a feddhetetlenségre, valamint a projektirányításra vonatkozó képzésektől és programoktól, a specializáltabb, például a zöld átállás kezelésére, az interoperabilitásra vagy a kiberfenyegetések kezelésére vonatkozó képzésekig terjednek. A távoktatási tanfolyamokat érdemes lehet kiegészíteni azokkal a meglévő iránymutatásokkal és képzési anyagokkal, melyeket a Bizottság uniós témákban dolgozott ki, és amelyek a nemzeti és nemzetközi forrásokra mutató linkeket tartalmaznak [2024 második negyedévétől].

A képzési lehetőségek szélesebb körű igénybevételét a tagállamok kiegészíthetnék a kohéziós politika keretében biztosított továbbképzési és kapacitásépítési forrásokkal.

3. Együttműködés a regionális és helyi szintű közigazgatási kapacitás érdekében

A regionális és helyi közigazgatási szervek állnak a legközelebb a lakossághoz, és döntő szerepük van a közelségi szolgáltatások nyújtásában. Ők valósítják meg az összes uniós jogszabály 70 %-át, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó szakpolitikák 90 %-át és a fenntartható fejlesztési célok 65 %-át⁵². Ők irányítják az állami innovációs tervet, uniós források felhasználásával, helyi alapú megoldások segítségével terveznek és hajtanak végre beruházásokat, valamint ők járnak elől az éghajlatváltozás hatásaival, a válságkezeléssel és a társadalmi kohézióval kapcsolatos tevékenységekben. Emellett ők ismerik a legjobban a környezetvédelemmel, lakhatással, mobilitással, kultúrával és oktatással kapcsolatos helyi szükségleteket és aggodalmakat⁵³.

A regionális és helyi közigazgatási szervek nagyrészt hasonló kihívásokkal küzdenek, mint a központi közigazgatások, de saját jellegzetességeik is vannak. A legtöbb helyi közigazgatási szerv

⁵¹ [EU Akadémia](#).

⁵² A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – [A zöld megállapodás a helyi és regionális önkormányzatokkal partnerségben \(2020/C 79/01\)](#).

⁵³ Az uniós helyi önkormányzatok kiadásai ezekben az ágazatokban 2021-ben az összes államháztartási kiadás 71 %-át (környezetvédelem), 70 %-át (lakás- és közműellátás), 53 %-át (szabadidő, kultúra és vallás) és 36 %-át (oktatás) tették ki.

viszonylag kicsi, gyakran alulfinanszírozott és nem rendelkezik szakértőkkel⁵⁴. Számos feladat ellátásához a lakossággal való közvetlen kapcsolattartásra van szükség. A foglalkoztatási mobilitás, valamint a képzéshez és a tudáshoz való hozzáférés általában viszonylag korlátozott, az előmenetel általában tovább tart, és a készségbázis a helyi fejlettség és a gazdasági tevékenység általános szintjétől függ. Ezekre a korlátokra, valamint az eltérő társadalmi-gazdasági és földrajzi körülményekre tekintettel a regionális és helyi közigazgatási szerveknek különleges támogatásra van szükségük ahhoz, hogy felkészítsék őket a helyi sajátosságokhoz igazított szakpolitikák megtervezésére, valamint megfelelő területi léptékű és olyan összetett kérdések kezelésére irányuló fejlesztési stratégiák kidolgozására, mint a város és a vidék közötti kölcsönhatás, az engedélyezés, a zöld közbeszerzés, az innováció és a kiegyensúlyozott helyi fejlődés egyéb mozgatórugói. Ezen túlmenően a tagállamok regionális és helyi közigazgatási szerveinek korlátozott kapacitása és képességei akadályozhatják a rendelkezésre álló források – többek között a kohéziós politika keretében biztosított források – hatékony felhasználását.

A Bizottság:

- folytatja a **regionális és helyi szervezetek Technikai Támogatási Eszközhöz (TSI) való hozzáféréseinek** keresletvezérelt alapon történő bővítését, többek között olyan kezdeményezések révén, mint a „Regionális fejlődés akadályainak felszámolása” elnevezésű kiemelt TSI-projekt⁵⁵ [2023 negyedik negyedévétől],
- évente megszervezi a **helyi közigazgatás napját** a Bizottság társrendezésében megtartott Régiók és Városok Európai Hete keretében. A rendezvény lehetőséget biztosít a regionális és helyi közigazgatási szerveknek arra, hogy eszmét cseréljenek sajátos kormányzási kihívásaikról. A Régiók Bizottsága, valamint a regionális és helyi közigazgatási szervek uniós ernyőszervezetei részt vesznek a vitákban és az egymástól való tanulásban. A rendezvény célja, hogy meghatározza azokat a konkrét és gyakorlati módokat, ahogyan a Bizottság támogathatja a regionális és helyi közigazgatási szervek korszerűsítési erőfeszítéseit és kapacitásépítését. Ezen túlmenően a Bizottság meg fogja vizsgálni, miként lehetne elősegíteni olyan, helyi hatóságokból álló konzorciumok és partnerségek létrehozását, amelyek egyesíthetnék a nagyszabású projektek kezeléséhez szükséges kompetenciákat [2024 harmadik negyedévétől],
- elmélyíti a regionális és helyi közigazgatási szervek közigazgatási kapacitásának korlátaira és lehetőségeire irányuló kutatásait; valamint **célzott vizsgálatokat és felméréseket** készít, amelyek alapul szolgálnak majd a kohéziós jelentés következő kiadásához [2024 harmadik negyedévétől].

4. Emberierőforrás-gazdálkodási eszközök a közigazgatásban

A stabil kapacitás és a szakmai felkészültség biztosítása érdekében a közigazgatási szerveknek előre számolniuk kell a rendelkezésükre álló munkaerő hosszú távú alakulásával, és azzal, hogy milyen készségekre lesz szükségük. A munkaerő-tervezés, a humán erőforrás-adatok

⁵⁴ A települések 69 %-a számolt be arról, hogy nem áll rendelkezésre környezetvédelmi és klímaértékelési jártassággal rendelkező szakértő, valamint műszaki és mérnöki szakértelemmel rendelkező alkalmazott. [Az EBB 2022–2023-as települési felmérése.](#)

⁵⁵ [2024. évi kiemelt TSI-projekt – A regionális fejlesztés útjában álló akadályok felszámolása.](#)

szisztematikus elemzése és a munkaköri leírások előrejelzése azonban még mindig viszonylag ritka. A kompetenciakeretek referenciakatalógusa, az „alapvető kompetenciák útlevele” segítene ezeknek az igényeknek a kezelésében, és javítaná a munkaerő-felvételre és a szakmai előmenetelre vonatkozó megközelítéseket.

Az „útlevél” a meglévő uniós és nemzeti kompetenciakeretekre fog épülni⁵⁶, mint például a szakpolitikai döntéshozatal, az alapok kezelése, a közbeszerzés, az adózás, a vámügy, a közsféra interoperabilitása és a projektmenedzsment. Olyan új területekre is ki fog terjedni⁵⁷, mint a digitális készségek, a vállalkozói készségek, a vezetői készségek, a beruházások irányítása, valamint az innováció.

Az „innovatív politikai döntéshozatal” kompetenciamodellje a politikai döntéshozatal számára

Ez a Bizottság által kidolgozott kompetenciakeret azokra horizontális kompetenciákra terjed ki, amelyek a teljes szakpolitikai ciklus során relevánsak a szakpolitikai döntéshozók számára. A keret felvázolja a politikai döntéshozatalban betöltött különböző szerepek jövőorientált perspektíváját. A 36 kompetencia a következő 7 témakörre oszlik: a politikai szint számára nyújtott tanácsadás, innovációs képesség, tényeken alapuló munkavégzés, a jövőre való nyitottság, párbeszéd a polgárokkal és az érdekelt felekkel, együttműködés és kommunikáció. Ez a keret kiegészíti a kutatókat célzó keretet („A szakpolitikát alátámasztó tudomány”), amelyben a kompetenciák a következő 5 témakörre tagolódnak: a szakpolitika megértése, részvétel a szakpolitikai döntéshozatalban, kommunikáció, párbeszéd a polgárokkal és az érdekelt felekkel, valamint együttműködés.

A meglévő kompetenciakeretek alapján a Bizottság számos eszközt dolgozott ki a különböző kompetenciaterrületekhez szükséges készségek felmérésére, és meg fogja vizsgálni, hogy a tagállamoknak szükségük van-e hasonló eszközökre.

Emellett a közigazgatási szerveknek adatokra és tematikus információkra van szükségük ahhoz, jobban tájékozódhassanak képzési igényeikről és kompetenciáik fejlesztéséről. Még mindig viszonylag kevés a közigazgatásra vonatkozó összehasonlító adat.

A Bizottság:

- kidolgozza a közigazgatási munkakörökre és szerepekre, többek között a vezetői készségekre vonatkozó „**alapvető kompetenciák útlevelét**”. Az „útlevél” segíteni fogja a közigazgatási szerveket abban, hogy korszerű és fejlett politikákat dolgozzanak ki emberi erőforrásaik fejlesztése, a jövőbeli készségigényekre való felkészülés és a köztisztviselők EU-n belüli mobilitásának elősegítése érdekében [2024 első negyedévtől],
- támogatja a tagállamokat **emberierőforrás-politikájuk korszerűsítésében** azáltal, hogy iránymutatást nyújt és irányítja a kompetenciakeretek és HR-eszközök (például a munkaerő készséghiányainak azonosítására szolgáló eszköz) tagállami szervezeti környezetekbe való átvételét [2024 első negyedévtől],

⁵⁶ Megfelelő sorrend: [Uniós kompetenciakeret szakpolitikai döntéshozók és kutatók számára](#), [uniós kompetenciakeret az ERFA és a Kohéziós Alap irányításához és végrehajtásához](#), [európai kompetenciakeret közbeszerzési szakemberek számára](#), [uniós adóügyi kompetenciakeret](#), [uniós vámügyi kompetenciakeret](#), [a közszektor interoperabilitása](#), valamint [a projektmenedzsment módszertana](#).

⁵⁷ Figyelembe véve a [Lakossági Digitális Kompetenciakeretet](#), a [vállalkozói kompetenciák uniós referenciakeretét](#), valamint az [európai fenntarthatósági kompetenciakeretet](#).

- naprakésszé teszi és bővíti a **Minőségi Közigazgatás Uniók Eszköztárát**⁵⁸, hogy iránymutatást nyújtson a közigazgatási szervek korszerűsítéséhez [2024 első negyedévéig],
- kidolgozza a **releváns közigazgatási mutatók módszertanát**, elősegíti az adatelőállítás meglévő eszközeinek javítását, **az egész Unióra kiterjedő vizsgálatot végez** olyan releváns témákban, mint a közigazgatás vonzereje, a demográfiai változások hatásai és a közigazgatási munkahelyek jövője. A **közigazgatási portálon** olyan adatok és információk széles körét fogja megismertetni, amelyek képet nyújtanak a közigazgatási szervek helyzetéről és teljesítményéről az EU-n belül [2024 első negyedévéig].

2. pillér: Az Európa digitális évtizedét szolgáló képesség

A digitális évtized azt a célt tűzi ki, hogy 2030-ra a legfontosabb közszolgáltatások 100 %-át online elérhetővé tegyék a polgárok és a vállalkozások számára, a teljes lakosság számára hozzáférést biztosítva online egészségügyi dokumentációjához és az egész EU-ban elismert biztonságos elektronikus azonosítási eszközökhöz (eID), egyúttal figyelembe véve a digitális szolgáltatásokhoz nem teljes körű hozzáféréssel vagy e tekintetben korlátozott lehetőségekkel rendelkező személyek szükségleteit. A közigazgatási eljárások digitalizálása, az európai digitális személyiadat-tárca 2026-ig történő biztosításnak technikai előkészületeibe való bekapcsolódás, a felhasználóközpontú digitális közszolgáltatások megvalósítását szolgáló automatizált igazolás- és információcsere⁵⁹ növelése, valamint a személyi állomány digitális készségeinek javítása fontos előfeltétele annak, hogy a közigazgatások megvalósítsák ezeket a célokat. A közigazgatási szervek évente 439 millió és 1,3 milliárd euró közötti hatékonyságnövekedést érhetnek el azáltal, hogy 2030-ig akár 80 %-kal növelik a digitális közszolgáltatások igénybevételét⁶⁰. A digitális közszolgáltatások határokon átnyúló interoperabilitásának javítása akár 6,3 millió euró hatékonyságnövekedést is eredményezhet a lakosság és 5,7–19,2 milliárd eurót a vállalkozások számára⁶¹. A digitális évtized célkitűzései iránymutatást nyújtanak a közigazgatási szerveknek azok digitális átállása során, és támogatják a technológiai változásokhoz való alkalmazkodásukat.

A digitális technológiák gyors fejlődése és alkalmazása szükségessé teszi a jogi keret aktív kiigazítását⁶²: a digitális eszközöknek az adatok elérhetősége és cseréje céljából történő alkalmazásától kezdve az interoperabilitásig és a mesterséges intelligencia és más digitális technológiák etikus alkalmazásáig. A digitális továbbképzés és átképzés mellett a közigazgatási szerveknek élniük kell az interoperabilitás adta lehetőségekkel, ki kell használniuk, hogy nagy mennyiségű adat válik egyre hozzáférhetőbbé, digitalizálniuk kell a közigazgatási eljárásokat, és

⁵⁸ [A Minőségi Közigazgatás Uniók Eszköztára \(2017. évi kiadás\).](#)

⁵⁹ [A Bizottság \(EU\) 2022/1463 végrehajtási rendelete az igazolások határokon átnyúló automatizált cseréjéről és az egyszerű adatszolgáltatás elvének alkalmazását szolgáló technikai rendszer műszaki és operatív előírásainak meghatározásáról.](#)

⁶⁰ Lásd a 16. lábjegyzetet (Jelentés a közigazgatás alulteljesítésének költségeiről).

⁶¹ Európai Bizottság, SWD(2022) 721, [Hatásvizsgálati jelentés az Interoperabilis Európáról szóló jogszabályjavaslathoz.](#)

⁶² A digitális területhez kapcsolódó szabályozási keret a következőket tartalmazza: [az adatmegosztási jogszabály](#), a [nyílt hozzáféréseű adatokról szóló irányelv](#) és a [nagy értékű adatkészletekről szóló, kapcsolódó végrehajtási rendelet](#), az [adatkormányzási rendelet](#), a javasolt [mesterséges intelligenciáról szóló jogszabály](#), a javasolt [interoperabilis Európáról szóló jogszabály](#), a [digitális piacokról szóló jogszabály](#), valamint a [digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály](#).

fel kell készülniük a mesterséges intelligencia használatára. Emellett meg kell erősíteniük az elektronikus kormányzással kapcsolatos EU-n belüli együttműködésüket a megoldások megosztása és közös kidolgozása, a szétagoltság elkerülése, az adatfeldolgozásra szolgáló erőforrások összevonása és az adatmegosztás javítása érdekében. Mindez csökkentené a digitális szakadékokat azáltal, hogy inkluzívabbá és mindenki számára elérhetőbbé tenné a közszolgáltatásokat.

Az e pillérhez tartozó intézkedéseket elsősorban a Technikai Támogatási Eszköz és más uniós finanszírozási mechanizmusok, például a Digitális Európa program, az Egységes piac program és az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2. révén fogják végrehajtani.

5. Időtálló digitális közigazgatás

A közigazgatási szerveknek digitális technológiákat kell bevezetniük, egyúttal meg kell változtatniuk működésük módját. Az az elvárás velük szemben, hogy zökkenőmentesen és felhasználóbarát módon nyújtsanak szolgáltatásokat a lakosság, a vállalkozások és a saját alkalmazottaik számára. Ez gyakran mélyreható (digitális) átalakítással jár abból a célból, hogy újratervezzék a jelenlegi folyamatokat vagy megváltoztassák a szakpolitikákat, valamint hogy a bürokrácia csökkentésével egyszerűsítsék az emberek mindennapi életét és javítsák az üzleti környezetet.

Az uniós digitális jogszabályok érvényesítése révén a közigazgatási szervek hatékonyabban tudnak együttműködni, összehangolhatják erőfeszítéseiket az uniós szintű célkitűzésekkel, valamint reziliensebb és fenntarthatóbb digitális- és adatinfrastruktúrákat és -szolgáltatásokat alakíthatnak ki. Az uniós jogszabályok megteremtik a közigazgatási szervek közötti hatékony és biztonságos adatcsere és interoperabilitás keretét. Az uniós közszféra interoperabilitása szempontjából döntő fontosságú a tagállamok digitális átalakulással foglalkozó irodái – általában az informatikai igazgatók – közötti strukturált együttműködési mechanizmus. Ez megkönnyíti a közös innovációs projekteket, lehetővé teszi a tesztelt technológiák újbóli felhasználását, és csökkenti a beruházási költségeket és a kockázatokat, így gyorsabban és biztonságosabban lehet bevezetni az összekapcsolt digitális közszolgáltatásokat⁶³. Ezen túlmenően a NIS 2 irányelv⁶⁴ előírja a közigazgatási szervek számára, hogy hozzanak megfelelő és arányos kiberbiztonsági intézkedéseket, és biztosítsák szolgáltatásaik biztonságos nyújtását. 2023-ban a Digitális Európa program keretében 30 millió eurót különítettek el a kiberbiztonságra vonatkozó uniós jogszabályok és a nemzeti kiberbiztonsági stratégiák végrehajtásának támogatására.

A Bizottság a meglévő vagy újonnan kialakítandó nyomonkövetési mechanizmusokból⁶⁵ származó adatok gyűjtésével és elemzésével, valamint a megállapítások és ajánlások megosztásával követi nyomon a digitális átalakulásnak az EU-n belüli közigazgatásra gyakorolt

⁶³ Európai Bizottság, COM(2022) 710 final, [A közszférát érintő megerősített interoperabilitási szakpolitika](#).

⁶⁴ [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2022/2555 irányelve \(2022. december 14.\) az Unió egész területén egyévesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről](#).

⁶⁵ Az interoperabilitás és a digitális átalakulás nyomon követésének feltérképezésére, valamint a digitális szakpolitikákkal kapcsolatos, az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja által végzett európai nyomon követés egyszerűsítésére vonatkozó lehetőségek meghatározására irányuló közelmúltbeli munkát követően.

hatását. Tanulmányozza továbbá a mesterséges intelligencia és a kialakulóban lévő technológiák hatását, kockázatait és lehetőségeit a közigazgatási szervek szempontjából⁶⁶.

A Technikai Támogatási Eszköz már 180 digitális átalakítási reformot támogatott a tagállamokban az új digitális technológiák elterjedését célzó stratégiák kidolgozása, az elektronikus kormányzás megerősítése, prototípusok létrehozása vagy új megoldások tesztelése érdekében. Egyidejűleg a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek is támogatják a közigazgatási szervek digitális átalakulását, és a digitális kiadások 37 %-át, azaz 53 milliárd eurót fordítanak a digitális közszolgáltatásokra és az e-kormányzásra. A reformok célja az e-kormányzati megoldások bevezetése vagy javítása, például az elektronikus személyazonosítás bevezetése, a nyilvános digitális platformok interoperabilitásának biztosítása, valamint az adatgyűjtés és -kezelés fejlesztése. A beruházások a fejlett technológiák kormányzati folyamatokba való integrálására, valamint a kiberbiztonság megerősítésére irányulnak. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó kohéziós politika keretében a digitális átállást támogató tervezett beruházások összege meghaladja a 39 milliárd eurót. Ez magában foglalja a digitális szolgáltatásokra, valamint a vállalkozások és a közigazgatások digitalizálására előirányzott 11,2 milliárd eurót.

A Bizottság támogatja a köz- és magánszféra közötti GovTech-együttműködést is, amely ösztönzi a közszféra innovációját, és elősegíti, hogy a közszolgáltatások hozzáférhetőbbé, inkluzívabbá és hatékonyabbá váljanak. Egy tudásközpont és a tapasztalatokat bemutató virtuális tér segíti elő a kialakulóban lévő technológiák, például a virtuális világok és a web 4.0 bevezetését a közszférában (Public Sector Tech Watch)⁶⁷. A Bizottság egy ötéves és 40 millió euró értékű, az éghajlatra, a környezetre, a mobilitásra és más helyi infrastruktúrákra összpontosító projekt útján társfinanszírozza az intelligens városok és közösségek mesterségesintelligencia-tesztelési és -kísérleti létesítményeit.

Jobb szinergiák alakíthatók ki a technikai támogatás nyújtása és az európai digitális évtized végrehajtására irányuló, folyamatban lévő intézkedések között. E célból a Bizottság továbbra is meg fogja osztani a bevált gyakorlatokat, és aktívan elő fogja mozdítani a különböző más uniós programok (nevezetesen a Horizont 2020 kezdeményezés és a Horizont Európa, a Digitális Európa program, a Jogérvényesülés program) keretében kidolgozott modelleknek és prototípusoknak a Technikai Támogatási Eszköz keretében történő kísérleti alkalmazását és operatív bevezetését.

A Bizottság:

- támogatja a közigazgatási szerveket **a digitális területre vonatkozó és az adatokkal kapcsolatos jogszabályok végrehajtásában**, valamint a **mesterségesintelligencia-technológiáknak a működésükbe való biztonságos és megbízható módon történő integrálására való készségük növelésében**, a **mesterségesintelligencia-technológiák felügyeletében**, a kiberbiztonság erősítésében, valamint a közpolitikák megtervezésében és végrehajtásában, többek között a közbeszerzési gyakorlatok konvergenciájának elősegítése érdekében [2024 első negyedétől],

⁶⁶ Európai Bizottság, Közös Kutatóközpont, [mesterségesintelligencia-figyelő. European landscape on the use of Artificial Intelligence by the Public Sector](#) (A mesterséges intelligencia közszektorbeli használatára vonatkozó európai helyzetkép), [European Landscape on the Use of Blockchain Technology by the Public Sector](#) (A bloklánc-technológia közszektorbeli használatára vonatkozó európai helyzetkép), [Next generation virtual worlds: opportunities, challenges, and policy implications](#) (A virtuális világ következő generációja: lehetőségek, kihívások és szakpolitikai következmények).

⁶⁷ Lásd: [JoinUp](#) platform.

- elősegíti a **kialakulóban lévő technológiák közigazgatási szervek általi fenntartható és hatékony alkalmazását**, például nyílt szabványok kidolgozása vagy decentralizált technológiákat, például megosztott könyvelési technológiákat (pl. blokklánc) alkalmazó, határokon átnyúló közszolgáltatások támogatása révén [2024 első negyedévétől].

A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy használják ki a meglévő és az új lehetőségeket digitális felkészültségük növelésére, többek között technikai támogatás és gyakorlatközösségekben való részvétel révén. Arra is ösztönözi őket, hogy népszerűsítsék ezeket a lehetőségeket közigazgatási szerveik körében, és támogassák a mesterséges intelligencia és más digitális technológiák biztonságos integrálását azok működésébe. Mindenekelőtt az európai igényalapú mesterségesintelligencia-platform támogatni fogja a megbízható, etikus és átlátható MI-technológiák elterjedését az iparban és a közszférában. Emellett a közigazgatási szervek aktívan részt vehetnek a kialakulóban lévő tendenciákkal és programokkal – mint amilyenek a virtuális világok, a nyelvtechnológiák és a CitiVerses – kapcsolatos meglévő és jövőbeli európai digitális infrastruktúra-konzorciumokban.

6. A digitális átalakulásra vonatkozó keretek, iránymutatások és eszközök

Az EU célja annak biztosítása, hogy a szolgáltatások megkülönböztetés nélkül mindenki számára hozzáférhetőek legyenek, összhangban a digitális területen elfogadott értékekkel és elvekkel⁶⁸, például az egyszeri adatszolgáltatás elvével és az emberközpontúsággal. E tekintetben elengedhetetlen az interoperabilitás növelése, mivel az interoperabilitás teszi lehetővé a határokon átnyúló adatcsere jogi, szervezeti, szemantikai és műszaki harmonizációját, amint azt az európai interoperabilitási keret ajánlja. Az interoperabilitás alapvető fontosságú az egységes piac előtt álló akadályok felszámolásához és az összekapcsolt digitális közszolgáltatások biztosításához is. Különböző területeken⁶⁹, például a vámügyek, a közbeszerzés vagy a jogalkotás terén⁷⁰ külön interoperábilis megoldások kerültek kidolgozásra. A Bizottság továbbá konkrét intézkedéseket javasolt a szociális biztonsági rendszerek koordinációjának további digitalizáció révén történő javítására⁷¹. A Bizottság a Living-in.EU mozgalomban való részvétele keretében arra ösztönzi a városokat és közösségeket, hogy szélesebb körben alkalmazzanak közösen elfogadott, interoperábilis digitális megoldásokat annak érdekében, hogy megalapozottabb, innovatív és kiváló minőségű szolgáltatásokat nyújtsanak a lakosságnak és a vállalkozásoknak.

Az interoperabilitásra irányuló sokrétű erőfeszítések kiterjednek a releváns infrastruktúrák, például a felhőalapú infrastruktúrák összekapcsolására, a digitális személyazonosságra vonatkozó, rövidesen elfogadandó jogi keretre, az európai digitális személyiadat-tárcákra vonatkozó egységes előírások meghatározására és a közigazgatási adatterek kialakítására⁷².

Az egyszeri adatszolgáltatásra szolgáló technikai rendszer

⁶⁸ [Berlini nyilatkozat a digitális társadalomról és az értékalapú digitális kormányzásról.](#)

⁶⁹ [Joinup platform.](#)

⁷⁰ Az [uniós egyablakos vámügyintézési környezet](#) egyszerűsíti a vámkezelési folyamathoz szükséges okmányok és információk elektronikus cseréjét. A [közbeszerzési adattér](#) elősegíti az EU-n belüli közbeszerzések átfogóbb áttekintését. Olyan azonosítási rendszerek, mint az uniós jogszabályok vagy az esetjog azonosítói, a jogi területen történő határokon átnyúló cserék esetében.

⁷¹ Európai Bizottság, COM(2023) 501 final, [a szociális biztonsági rendszerek koordinálása terén megvalósítandó digitalizációról: a szabad mozgás előmozdítása az egységes piacon.](#)

⁷² Európai Bizottság, SWD(2022) 45 final, [Közös európai adatterek.](#)

Az egységes digitális kapuról szóló rendelet⁷³ biztosítja az információk biztonságos módon történő megosztására szolgáló közös európai közigazgatási adatterek létrehozásának jogi keretét. A Bizottság és a tagállamok 2023 decemberéig létrehozzák az egyszeri technikai rendszer néven ismert, kormányközi adatteret, amely jelentősen könnyíti és gyorsítja majd az egységes digitális kapu alkalmazási körébe tartozó adatok és dokumentumok megosztására irányuló, határokon átnyúló közigazgatási eljárásokat. Így könnyebb lesz az emberek számára a tanulás, a költözés, a munkavállalás, a nyugdíjba vonulás, a vállalkozások és a kkv-k számára pedig az, hogy Unió-szerte üzleti tevékenységet folytassanak. A rendszer az egész EU-ban összekapcsolja a hatóságokat, hogy a polgárok vagy a vállalatok kérésére kicserélhessék az ezen közigazgatási eljárásokhoz szükséges hivatalos dokumentumokat és adatokat.

A Bizottság:

- támogatja a **teljes mértékben hozzáférhető online közigazgatási szolgáltatások** biztosítását az egységes digitális kapu, a közigazgatás digitalizálására irányuló e-kormányzati kezdeményezés és az igazolások egyszeri technikai rendszerrel kezelt automatizált cseréje, valamint az igazolások hitelességének a belső piaci információs rendszeren keresztül történő ellenőrzése révén⁷⁴. A Bizottság továbbra is elő fogja segíteni a közös európai adatterek közötti átjárhatóságot, és a továbbiakban is elő fogja mozdítani a közigazgatási szervek közötti, határokon átnyúló elektronikus információcserét, amelyet a belső piaci információs rendszer és a szociális biztonságra vonatkozó információk elektronikus adatszéréje tesz lehetővé [2023 negyedik negyedévtől],
- **fokozott interoperabilitást és gördülékeny szolgáltatásnyújtást** biztosító eszközöket dolgoz ki, nevezetesen létrehozhatna egy, az interoperabilis Európát támogató központot, amely támogatná a közigazgatási szerveket az interoperabilitási értékelések kialakításában, és előmozdítaná az európai interoperabilitási keretet és annak specializációját, például az intelligens városokra és közösségekre vonatkozó keretet [2024 első negyedévtől],
- **áttekintést** tesz közzé a közigazgatási szervek digitális átalakulását elősegítő **finanszírozási lehetőségekről** és a köztük lévő szinergiákról [2024 negyedik negyedévtől],
- támogatja a **közigazgatási szervek felhőalapú képességeinek egyesítését** azok technológiai bázisának előmozdítása és közszolgáltatásaik javítása érdekében⁷⁵. Ebből a célból a Bizottság nyílt forráskódú intelligens köztesszoftver-platformot fog beszerezni, iránymutatást tesz majd közzé a felhőszolgáltatások közbeszerzéséről, és elő fogja mozdítani a közigazgatási felhőszolgáltatások összekapcsolását és interoperabilitását [2024 negyedik negyedévtől].

A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy használják ki a digitális átalakulásukat támogató lehetőségeket, például a Technikai Támogatási Eszközt és más uniós finanszírozási mechanizmusokat, valamint a szakosított képzéseket és eszközöket. A tagállamok aktívan bekapcsolódhatnak a közigazgatási szervek közötti, határokon átnyúló elektronikus adatszere megkönnyítésére és interoperabilitásuk javítására irányuló bizottsági erőfeszítéseikbe.

⁷³ [\(EU\) 2018/1724 rendelet az információkhoz, eljárásokhoz, valamint segítségnyújtó és problémamegoldó szolgáltatásokhoz hozzáférést biztosító egységes digitális kapu létrehozásáról, továbbá az 1024/2012/EU rendelet módosításáról.](#)

⁷⁴ A rendszer jelenleg 95 közigazgatási együttműködési eljárást támogat az egységes piachoz kapcsolódó 19 különféle szakpolitikai területen.

⁷⁵ Az európai adatstratégiában került bejelentésre, és a 27 tagállamnak az uniós vállalkozások és a közszektor számára kiépítendő következő generációs felhőről szóló nyilatkozata is megerősítette.

Felhasználhatják továbbá a Bizottság támogatását igazságszolgáltatási rendszereik digitalizálására jogalkotás, finanszírozás, informatikai eszközök fejlesztése, valamint a nemzeti koordinációs és nyomkövetési eszközök alkalmazásának elősegítése révén.

3. pillér A zöld átállásban vállalt vezető szerep betöltésére való képesség

Az EU vállalta, hogy 2050-ra klímasemlegessé válik, továbbá hogy elősegíti az erőforrások hatékony felhasználását, miközben biztosítja a társadalmi igazságosságot és az inkluzivitást. A villamosenergia-termelés és az energiatranszmisszió gyors dekarbonizációja az első nagy jelentőségű mérföldkő, amelyet mélyrehatóbb változásoknak kell követniük olyan ágazatokban, mint az építőipar, a közlekedés, a kereskedelem, a mezőgazdaság, a hulladék- és a vízgazdálkodás. A városok döntő fontosságúak az éghajlat-politikai célok elérése szempontjából, mivel az EU üvegházhatásúgáz-kibocsátásának 70–80 %-át teszik ki, és az unióbeli lakosság 80 %-ának adnak otthont. Az éghajlatváltozás szükségessé teszi az infrastruktúra ellenálló képességének fokozását, valamint az olyan kihívások kezelésére való képesség erősítését, mint a szélsőséges időjárás, a gyakori természeti katasztrófák, a vízhiány stb. Ezek várhatóan kedvezőtlenül befolyásolják a biológiai sokféleséget, ami mélyreható hatást gyakorol a környezetre, és ezáltal az élelmiszer-termelésre és a szénelnyelőkre.

A közigazgatásoknak kulcsszerepük van abban, hogy a 2030-ra kitűzött ambiciózus éghajlat- és energiapolitikai célok teljesítéséhez szükséges feltételeket megteremtsék a gazdaságok és a társadalmak számára, és jó példával járjanak elől. Integrált tervezés, megalapozott értékelések és hatásvizsgálatok, valamint széles körű konzultációk alapján valamennyi szakpolitikai területen és kormányzati szinten általánosan érvényesíteniük kell a zöld átállást annak biztosítása céljából, hogy senki ne maradjon ki abból. Ki kell igazítaniuk az államháztartást annak érdekében, hogy megfelelő adópolitikák, zöld közbeszerzés, fenntartható finanszírozás és a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet tiszteletben tartó beruházások révén támogassák a zöld átállást és a társadalmi méltányosságot. Elő kell mozdítaniuk az egészséges ökoszisztémák, a környezetbarát infrastruktúra és a természetalapú megoldások támogatását célzó intézkedések módszeres beépítését a köz- és a magánszféra döntéseibe. Valamennyi kormányzati szinten megfelelő kapacitást kell biztosítaniuk a zöld reformokhoz és beruházásokhoz⁷⁶.

Az e pillérhez tartozó intézkedéseket elsősorban a Technikai Támogatási Eszköz keretében fogják végrehajtani.

7. A zöld átállás kereteinek kialakítása

A Bizottság folyamatosan erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy olyan átfogó keretet hozzon létre, amely az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás, a környezetvédelem és az energiahatékonyság EU-n belüli megvalósítására szolgál. A Bizottság az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel együtt például technikai segítséget nyújt a tagállamoknak a szakpolitikák és intézkedések utólagos értékeléséhez, valamint a kibocsátások jelentéséhez és nyomon követéséhez. A Bizottság támogatja a nemzeti energia- és klímatek és hosszú távú stratégiák elkészítését, az igazságos átmenet megvalósítását, a zöld költségvetés-tervezést és a jelentős károkozás elkerülését célzó elv érvényesítését. Kapacitásokat alakít ki a szakpolitikákkal és

⁷⁶ Helyreállítási és rezilienciaépítési terve keretében több tagállam hajt végre a zöld költségvetés-tervezésre, a zöld adózásra és a zöld közbeszerzésre irányuló intézkedéseket.

intézkedésekkel kapcsolatos bevált módszerek azonosítására és megosztására⁷⁷ és többszintű éghajlat- és energiapolitikai párbeszéd elindítására.

A közigazgatási szerveknek biztosítaniuk kell az energiarendszereket érintő gyökeres változások hatékony megvalósítását. Ezen túlmenően, tekintettel a kritikus energetikai infrastruktúrák biztonságát és rezilienciáját fenyegető veszélyekre, megfelelő veszélyhelyzet-reagálási kapacitásra van szükségük. Ennek érdekében javítaniuk kell együttműködésüket, különösen az ismeretek és a bevált módszerek szélesebb körű megosztásával, az ágazatokon és határokon átnyúló kölcsönös függőségek elemzésének megkönnyítésével és tesztelési gyakorlatok lefolytatásával⁷⁸. Tágabb értelemben fokozniuk kell a reformokat az alábbi területeken: energiahatékonyság és megújuló energiaforrások, mobilitás, a körforgásos gazdaság, biológiai sokféleség és természetalapú megoldások, hulladék- és vízgazdálkodás, levegőminőség, éghajlati kockázatértékelések és éghajlatváltozási forgatókönyvek készítése, földhasználat és erdőgazdálkodás.

A Bizottság:

- támogatja a tagállamokat **az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó nemzeti stratégiáiknak** és terveiknek az iránymutatásokkal⁷⁹ összhangban történő **aktualizálásában**, valamint abban, hogy eleget tegyenek azoknak az új kötelezettségeknek, amelyek például az átdolgozott energiahatékonysági irányelvből erednek [2024 első negyedévtől],
- előmozdítja a jelentős károkozás elkerülését célzó elv érvényesítését, beleértve **az éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatra vonatkozó iránymutatás és a környezettel kapcsolatos más iránymutatások alkalmazását**. Ez elősegíti az állami költségvetés környezetbarát tervezéséhez, az állami beruházások környezetbaráttá tételéhez és a zöld közbeszerzéshez szükséges kapacitások és eszközök kialakítását (például a hosszú távú társadalmi és környezeti költségeket és hasznokat, így a természeti tőke értékeit és az energiahatékonysági kritériumokat tükröző megközelítések alkalmazásának megerősítése révén) [2024 első negyedévtől],
- előmozdítja **az éghajlati kockázatok értékelésére és a kockázatmegelőzésre szolgáló eszközöket és módszereket**, például az ágazati vagy szakpolitika-specifikus kockázatértékeléseket (az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében végzett nemzeti szintű katasztrófavédelmi kockázatértékelés; makroszintű pénzügyi kockázatértékelések) és helyi kockázatértékeléseket (az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás eszköztárához hasonlóan) [2024 első negyedévtől],
- támogatja a tagállamokat **az ökoszisztéma-helyreállítási intézkedések és a természetalapú megoldások** – mint az alapvető ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartását célzó költséghatékony és környezeti szempontból pozitív intézkedések – **megtervezéséhez, kialakításához és megvalósításához** szükséges kapacitások fejlesztésében [2024 második negyedévtől],

⁷⁷ [Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás európai platformja](#); [Európai küldetés: klímasemleges és intelligens városok](#); [A Polgármesterek Szövetsége](#) kezdeményezés; [Az éghajlat- és energiapolitikai párbeszéd platformjai](#).

⁷⁸ A 2023/C 20/01 tanácsi ajánlás értelmében 2023 végéig el kell végezni az energiaágazatban kritikus infrastruktúrák üzemeltető szervezetek stressztesztjeit.

⁷⁹ [A tagállamok alkalmazkodási stratégiáival és terveivel kapcsolatos iránymutatások](#).

- a **környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata**⁸⁰ segítségével meghatározza a **környezetvédelmi jogszabályok és szakpolitika** alacsony hatékonyságú tagállami **végrehajtásának** kiváltó okait, a környezetvédelmi irányítás javítását célzó támogatási intézkedések kidolgozása céljából [2025 második negyedévéig].

8. A közigazgatás zöldítésének előmozdítása

A zöld átállás kereteinek kialakítása mellett a közigazgatási szerveknek minden szinten jó példával kell elől járniuk azért, hogy kiigazítsák saját szervezeti irányításukat, és előmozdítják a személyzet zöldítéssel kapcsolatos tudatosságát⁸¹. A közigazgatás zöldítése kiterjedhet az erőforrások fenntartható használatára és a fenntartható eszközgazdálkodásra vonatkozó gyakorlatokra, beleértve az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens épületeket és munkaterületeket, az informatikai és egyéb berendezések minimális használati élettartamára vonatkozó előírásokat, az újrafeldolgozást, a zöld közbeszerzést, a saját szén-dioxid-kibocsátás csökkentését és a megújuló energia használatát. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a kohéziós politika széles körben támogatja a közigazgatási épületek energetikai felújítását, egyes tagállamok pedig a flottáik ökologizálására és a köztisztviselők rugalmas munkavégzési módjainak előmozdítására irányuló intézkedéseket foglaltak bele helyreállítási és rezilienciaépítési terveikbe.

Az uniós zöld megállapodással összefüggésben az energiahatékonyság elsődlegességének elve⁸² megköveteli például, hogy figyelembe vegyék az energiahatékonysági megoldásokat az energiarendszerre és a nem energetikai ágazatokra vonatkozó tervezési, szakpolitikai és beruházási döntésekben. Az energiahatékonysági irányelv alkalmazása során valamennyi közigazgatási szerv számára célértéket határoznak meg az éves energiafogyasztás csökkentése, a középületek felújítása, valamint a közbeszerzésben alkalmazandó energia- és erőforrás-hatékonysági követelmények tekintetében.

Ezen túlmenően a gyakorlatok népszerűsíthetik a tisztességes kereskedelmet, a fenntartható élelmiszereket és az olyan projektekben való részvételt, amelyek városi és nem városi környezetben előmozdítják a biológiai sokféleséget és a fenntarthatóságot; továbbá bátoríthatják alkalmazottaik környezetbarát magatartását (pl. ingázás vagy üzleti utazás során).

Az uniós környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer (EMAS)

A Bizottság azért hozta létre ezt a rendszert, hogy energia- és egyéb erőforrás-megtakarítás révén segítse a szervezeteket környezeti teljesítményük javításában, egyúttal nagy hangsúlyt helyezve a jogszabályok betartására és a személyzet részvételének előmozdítására. Az EMAS a környezeti hatások értékelésére és csökkentésére irányuló módszert szolgáltat, valamint a hitelesség növelése érdekében független harmadik fél által végzett hitelesítést magában foglaló irányítási rendszert biztosít. Európa-szerte 286 közigazgatási szerv vállalta, hogy csökkenti környezeti lábnyomát, és már regisztrált a rendszerben.

A Bizottság:

- az uniós környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer használatára vonatkozó további **iránymutatást** dolgoz ki, hogy fokozza a szervezetek környezeti lábnyomának

⁸⁰ [A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata](#).

⁸¹ Európai Bizottság, C(2022) 2230 final, [A Bizottság környezetbarátabbá tétele](#).

⁸² [\(EU\) 2018/1999 rendelet az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról](#), valamint az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1791 irányelve az energiahatékonyságról.

csökkentését, és támogassa a közigazgatási szerveknek a rendszerhez való csatlakozását [2023 negyedik negyedévétől],

- előmozdítja és támogatja a **szervezeti szénlábnyom értékelésére szolgáló módszerek** alkalmazását; elősegíti az ökológiai átállással kapcsolatos bevált módszerek cseréjét [2024 második negyedévétől],
- megkönnyíti az **épületek dekarbonizációjára és általános fenntarthatóságának javítására**, valamint a közigazgatásban – különösen helyi szinten – a hatékony fűtésre vonatkozó **technikai támogatáshoz és iránymutatáshoz** való hozzáférést [2024 második negyedévétől].

További teendők

A Bizottság az intézkedéscsomag keretében olyan intézkedésekre tesz javaslatot, amelyeket fokozatosan kell végrehajtani, elsősorban a Technikai Támogatási Eszköz és más uniós finanszírozási mechanizmusok segítségével, azzal a céllal, hogy Európa-szerte előmozdítsák a közigazgatási szervek közötti tudásmegosztást, és elősegítsék az európai integráció legfontosabb elveinek érvényesítését. A Bizottság a Technikai Támogatási Eszköz jelentéstételi követelményei keretében be fog számolni az intézkedéscsomag végrehajtásáról. A tanulságok iránymutatásul szolgálnak majd a Bizottság számára ahhoz, hogy a jövőben még hatékonyabban alkalmazza az uniós eszközöket a közigazgatási szervek támogatására.

A tagállamok saját tempójukban, igényeiknek és intézményi kereteiknek megfelelően vehetnek részt az intézkedéscsomag megvalósításában. Választhatnak az intézkedéscsomag keretében javasolt, keresletvezérelt intézkedések közül. A javasolt eszközök, módszertanok, szakértői támogatás, tapasztalat- és gyakorlatcsere segíteni fogja a közigazgatási szerveket a tanulásban, az innovációban, valamint a gyakorlat javításában és a teljesítmény fejlesztésében.

Az intézkedéscsomag többletértéket nyújtó hozzájárulással egészíti ki az uniós tagállamok közötti együttműködés más meglévő formáit, például az Európai Közigazgatási Hálózat (EUPAN) és a közigazgatási intézetek és felsőoktatási intézmények vezetői hálózata (DISPA) keretében, valamint a nemzetközi fórumokon és a szakértői hálózatok között kialakított együttműködést.

Az intézkedéscsomag csak akkor tudja teljes mértékben valóra váltani a benne rejlő lehetőségeket, ha az európai közigazgatási térség valamennyi szereplője és érdekelt fele eltökélten részt vesz benne. Az intézkedéscsomag végrehajtása érdekében a Bizottság együttműködik a közigazgatás korszerűsítését a különböző szinteken irányító tagállami hatóságokkal, a képzést nyújtó intézményekkel, adott esetben más szervezetekkel, valamint az érdekelt felekkel, például a szociális partnerekkel, a tudományos körökkel és a szakértőkkel. Ez a folyamatos párbeszéd alapvető fontosságú lesz azon releváns témák és jövőbeli intézkedések meghatározásához is, amelyek esetében a közigazgatásnak nyújtott uniós támogatás hozzáadott értéket teremthet. A Bizottság közigazgatással és kormányzással foglalkozó szakértői csoportja továbbra is a párbeszéd egyik legfontosabb platformja lesz. A Bizottság a jövőben is készen áll majd arra, hogy az uniós elnökségek alatt szervezett miniszeri találkozókra elősegítse a politikai párbeszédet. Az intézkedéscsomag céljainak és törekvéseinek megvalósítása szempontjából döntő fontosságú lesz a tagállamok aktív részvétele és fokozott hajlandósága a közigazgatási

reformokkal kapcsolatos tapasztalataik megosztására, az egymástól való tanulásra és egymás támogatására.